

7.

Jelölések I

A következőkben felsoroljuk a standard jelöléseinket. A könyv egyes helyein ettől eltérő elnevezések is előfordulhatnak.

Vektorok:

$x = (x_1, \dots, x_n)$ sorvektor;

$x = (x_1, x_2, \dots, x_n)^T$ oszlopvektor;

$\{x^{(m)}\}$, $\{x^m\}$, ill. $\{x_m\}$ vektorsorozat, m -edik tagjának i -edik komponense: $x_i^{(m)}$.

A $\sum_i \lambda_i v^i$ összegben a λ_i -k számok, a v^i -k vektorok.

Ha $\{v^i\}$ vektorsorozat, akkor $\text{span}\{v^i\}$ az általuk felfeszített lineáris tér.

Mátrixok:

mátrix, oszlopai, elemei; egység- koordináta- Kronecker-
mátrix, egység- szimbólumok
vektorok

$$A = (a_1, a_2, \dots, a_n) = (a_{ij}); \quad I = (e_1, \dots, e_n) = (\delta_{ij});$$

I_n -et akkor írunk, ha azt hangsúlyozzuk, hogy az $n \times n$ -es egységmátrixról van szó;

transzponált mátrix: $A^T = (a_{ji})$; konjugált és transzponált mátrix: $A^* = (\bar{a}_{ji})$;

inverz mátrix: A^{-1} ; transzponált és inverz mátrix: A^{-T} .

$\{A_m\}$ mátrixsorozat:

$$A_m = (a_1^{(m)}, \dots, a_n^{(m)}) = (a_{ij}^{(m)});$$

diagonális mátrix:

$$D := \text{diag}(d_i) = \begin{pmatrix} d_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & d_2 & 0 & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 0 & d_n \end{pmatrix};$$

tridiagonális (más néven kontinuáns) mátrix:

$$\text{tridiag}(a_i, b_i, c_i) = \begin{pmatrix} b_1 & c_1 & 0 & \cdot & \cdot & 0 \\ a_2 & b_2 & c_2 & 0 & \cdot & 0 \\ 0 & a_3 & b_3 & c_3 & 0 & 0 \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ 0 & \cdot & 0 & a_{n-1} & b_{n-1} & c_{n-1} \\ 0 & \cdot & \cdot & 0 & a_n & b_n \end{pmatrix}.$$

A helyzettől függően 0 lehet a szám, vagy vektor vagy mátrix (téglalap alakú is).

Az $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ mátrix sajátértékei $\lambda_k(A)$, (röviden: λ_k), $k = 1, \dots, n$. Amennyiben minden sajátérték valós, akkor a legkisebb λ_{\min} , a legnagyobb λ_{\max} .

Az A mátrix magtere $N(A)$, tehát $x \in N(A) \Rightarrow Ax = 0$.

Az $a \ll b$ jelöléssel kifejezzük azt, hogy a pozitív a és b számok között nagyságrendbeli különbség van, pl. $a = 0.01$, $b = 1$.

Legyen $x_0 \in \mathbb{R}^n$ és δ nemnegatív szám; ekkor $\mathcal{G}(x_0, \delta) := \{x \in \mathbb{R}^n, \|x - x_0\| \leq \delta\}$ az x_0 középpontú, δ sugarú gömb; ehelyett néha $G(x_0, \delta)$ -t is írunk.

Ha az $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ függvény minimumát keressük a $D \subset \mathbb{R}^n$ halmazon, akkor ezt a következőképpen jelöljük:

$$f(x) \rightarrow \min_{x \in D}!$$

Legyen az f függvény a D halmazon definiált és ott k -szor ($k \geq 0$) folytonosan deriválható. Ekkor

$$M_k := \max_{x \in D} |f^{(k)}(x)|.$$

Algoritmusok:

Az algoritmusok leírására olyan jelöléseket használunk, amelyek remélhetőleg mindenféle magyarázat nélkül is érthetőek:

Ciklusok: $i := 1(1)n$ [ciklusmag] _{i}

Amennyiben itt $n \leq 0$, a ciklus üres (nem lépünk be egyáltalán).

Tesztek: $? a < b ?$ [utasítások]

Ha igaz a teszt, akkor kerülnek feldolgozására az utána következő, zárójelbe zárt utasítások.

Ugrások: $\rightarrow 2$.

Ez jelöli az ugrást a 2. utasításhoz.

Egyébként szöveg vagy tetszőleges matematikai képletek is alkalmazhatók, a világgosság kedvéért gyakran szorzási jel gyanánt $*$ szerepel; ha több utasítást akarunk írni egy sorba, akkor vesszővel választjuk el ezeket egymástól; a kommentárokat az utasításoktól jobbra írjuk.

Így az x vektor páros pozitív komponenseiből képzett összeg négyzetgyökének a kiszámítását a következő algoritmussal írhatjuk le (ahol $\lfloor \frac{n}{2} \rfloor$ az $\frac{n}{2}$ egész része).

Adott $n \geq 1$ és $x = (x_1, \dots, x_n)$.

1. $s := 0$

2. $i := 2(2)n$ [$? x_i > 0 ? [s := s + x_i]$] _{i} (ehelyett $s := \sum_{i=1}^{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor} \max(0, x_{2i})$ is írható)

3. $s := \sqrt{s}$, stop [eredmény: s]